

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE EXAMINATION

1999

MODERN GREEK

2/3 UNIT (COMMON)

(60 Marks)

*Time allowed—Two hours and a half
(Plus 5 minutes reading time)*

DIRECTIONS TO CANDIDATES

Section I—Language (30 marks)

- Attempt BOTH questions.
- The answer to Question 1 MUST be written in ENGLISH.
- The answer to Question 2 MUST be written in GREEK.
- Answer each question in a SEPARATE Writing Booklet.

Section II—Options (30 marks)

- Attempt TWO questions.
- Answers may be written in EITHER Greek OR English.
- Answer each question in a SEPARATE Writing Booklet.

SECTION I—LANGUAGE

(30 Marks)

Attempt BOTH questions.

The answer to Question 1 MUST be written in ENGLISH.

The answer to Question 2 MUST be written in GREEK.

QUESTION 1 Reading Skills (10 marks)

Use a SEPARATE Writing Booklet.

Read the following passage, then answer the questions on the following page in ENGLISH.

Το Πάντα – Γίγαντας

Το πάντα-γίγαντας είναι ένα ευγενικό και ντροπαλό ζώο που ζει στα βουνά της νοτιοδυτικής Κίνας. Είναι ένα από τα σπανιότερα ζώα στον κόσμο!

Το αρσενικό και το θηλυκό πάντα μοιάζουν πολύ. Συχνά, όμως, το αρσενικό είναι λίγο μεγαλύτερο. Τα πάντα – γίγαντες δεν ζουν σε οικογένειες. Κάθε πάντα ζει μόνο του σε μια μικρή περιοχή, που θεωρεί δική του, στο δάσος με μπαμπού. Μπορούν να ανεβαίνουν στα δέντρα με ευκολία, αλλά με αργό ρυθμό. Το πάντα ζει σε μεγάλο υψόμετρο, ανάμεσα στα 2.500 και 3.200 μέτρα. Δεν ανεβαίνει πάνω από τα 3.500 μέτρα όπου δεν υπάρχουν δάση με μπαμπού.

Η κατασκευή του σώματός του το κατατάσσει στην τάξη των σαρκοφάγων. Όμως, το πάντα είναι κυρίως φυτοφάγο ζώο, και η βασική του τροφή είναι το μπαμπού. Μπορεί όμως να φάει και έντομα και μικρά θηλαστικά. Γι' αυτό τα δόντια του έχουν τα χαρακτηριστικά και φυτοφάγων και σαρκοφάγων ζώων. Τα πάντα περνούν περισσότερο από το μισό της ημέρας τρώγοντας. Τους χρειάζονται περίπου 600 μίσχοι μπαμπού την ημέρα για να πάρουν όλα τα θρεπτικά συστατικά. Επειδή καταναλώνουν τεράστιες ποσότητες μπαμπού, η φύση τα προίκισε με ένα «έκτο δάχτυλο» που τα βοηθά να κρατούν το μίσχο του μπαμπού. Τα πάντα που ζουν στο ζωολογικό κήπο αγαπούν πολύ το μέλι και μπορούν να φάνε οτιδήποτε, από κοτόπουλο ως σοκολάτα. Μια φορά, ένα πάντα του ζωολογικού κήπου έφαγε μια σιδερένια λεκάνη! Όμως τα πάντα αντιμετωπίζουν προβλήματα και αυτά εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο αναπτύσσονται τα μπαμπού. Αυτό το φυτό ανθίζει μια φορά κάθε πενήντα με εκατό χρόνια και μετά πεθαίνει. Ακόμη, χρειάζονται έξι χρόνια περίπου για να γίνουν οι σπόροι μεγάλα φυτά και να μπορέσουν να θρέψουν τα πάντα. Στο παρελθόν, τα πάντα μπορούσαν να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές και να βρουν τροφή. Σήμερα όμως, δεν έχουν πού να πάνε και πεθαίνουν από την πείνα.

Τα πάντα ζευγαρώνουν συνήθως την άνοιξη. Κάθε λίγο και λιγάκι το θηλυκό πάντα τρίβεται σε ένα κορμό δέντρου ή σε ένα βράχο για να στείλει μηνύματα στο αρσενικό που λένε ότι είναι έτοιμη να αρχίσει το ζευγάρισμα. Πέντε μήνες αργότερα, το θηλυκό γεννάει ένα ή δύο μωρά. Όταν γεννιέται το πάντα, είναι

QUESTION 1 (Continued)

ροζ με λεπτό άσπρο χνούδι. Δεν έχει καθόλου μαύρα στίγματα και ζυγίζει όσο ένα μικρό μήλο! Όταν το νεαρό πάντα γίνει σχεδόν δύο χρονών αφήνει τη μητέρα του και ψάχνει τη δική του περιοχή μέσα στο δάσος των μπαμπού.

Σήμερα ζουν στην Κίνα λιγότερα από 1.000 πάντα. Αυτό το αξιαγάπητο και χαριτωμένο ζώακι των... εκατό κιλών, έχει γίνει το σύμβολο όλων των απειλούμενων ειδών. Και δεν είναι τυχαίο ότι το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (World Wildlife Fund), επέλεξε το πάντα για σήμα του. Τα πάντα κινδυνεύουν να εξαφανιστούν γιατί δεν μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν την επεκτατική μανία των ανθρώπων που κατέστρεψαν το φυσικό τους περιβάλλον. Οι άνθρωποι κατέστρεψαν τα τεράστια δάση μπαμπού της Κίνας, όπου τα πάντα ζούσαν ειρηνικά και ανενόχλητα, για να χτίσουν χωριά και να καλλιεργήσουν ρύζι. Ευτυχώς δεν έχουν πια να αντιμετωπίσουν και τους κυνηγούς, που εμπορεύονταν το δέρμα τους. Στις μέρες μας το κυνήγι των πάντα είναι παράνομο. Για να μπορέσουν να ζήσουν ειρηνικά, έχουν δημιουργηθεί δεκατρείς προστατευόμενες περιοχές όπου οι επιστήμονες μελετούν τον τρόπο της ζωής τους, για να τα βοηθήσουν να επιζήσουν.

- (a) What evidence in the passage suggests that the panda is not a communal animal?
- (b) What do the panda's teeth and paws tell us about their dietary habits?
- (c) What do zoo pandas like to eat?
- (d) Why is bamboo a problematic food source for the panda? Give THREE details.
- (e) How are baby pandas described?
- (f) What TWO measures have already been taken to secure the panda's future?

QUESTION 2 Writing Skills (20 marks)

Use a SEPARATE Writing Booklet.

Your answer MUST be written in GREEK. Answer in about 250 words.

You have just been appointed organiser for the NSW Youth Festival.

Write a letter to your friend in Greece stating what your responsibilities include and what ideas you have for the success of the festival.

In this letter you should:

- say how long the festival lasts and where it will take place;
- discuss the organisation of cultural and sporting events;
- mention the special guest/s and why you have included them;
- express your own ideas.

SECTION II—OPTIONS

(30 Marks)

Attempt TWO questions.

Answer each question in a SEPARATE Writing Booklet.

Answers may be written in EITHER Greek OR English.

QUESTION 3 Prose (15 marks)

Read the following passage, then answer the questions on the following page.

Γ. Ιωάννου, *Η λυσσασμένη αγελάδα*

Πάντως αυτά που διαπιστώσαμε σε λίγο ήταν περίπου τα εξής:

Οι άνθρωποι, εκτός απ' τις άλλες διαιρέσεις, μπορούν να καταταχθούν και από το μέρος, όπου τρώνε. Υπάρχουν πρώτα πρώτα εκείνοι για τους οποίους επικρατεί η γνώμη ότι τρώνε πάντα στο σπίτι τους. Στην πραγματικότητα όμως πολύ λίγοι είναι αυτοί που περιορίζονται αυστηρά στο σπιτικό φαγητό. Οι περισσότεροι πηγαίνουν σε καμιά ταβέρνα, πίνουν το ουζάκι τους με μεζέ στο καφενείο ή αγοράζουν σουβλάκι στο δρόμο. Αφήνω πια όσους συχνάζουν και στα κέντρα.

Άλλη περίπτωση, πιο σοβαρή, αποτελούν εκείνοι που άλλοτε τρώνε στο σπίτι τους και άλλοτε στο εστιατόριο. Σ' αυτούς είναι πολλοί εργάτες, οι εντόπιοι ανύπαντροι, όταν μπλέκουν με παρέες ή λείπουν οι δικοί τους, οι παντρεμένοι με εργαζόμενη, ανοικοκέρευτη ή ανήμπορη γυναίκα, και εκείνοι που μαλώνουν συχνά με τους δικούς τους. Και μονάχα οι ξένοι, εργένηδες ή προσωρινά ελεύθεροι, είναι που τρώνε καθημερινά στα άχαρα εστιατόρια και κατ' εξαίρεση καλούνται που και που σε κανένα σπιτικό τραπέζι, για πονηρούς συνήθως σκοπούς. Εμάς βέβαια δε μας έκαιγε και πολύ η περίπτωση των νοικοκυρέων· ας φρόντιζαν. Ανήκαμε όλοι στην τελευταία κατηγορία κι έτσι σ' αυτήν επιμείναμε.

QUESTION 3 (Continued)

- (a) "Οι άνθρωποι, εκτός απ' τις άλλες διαιρέσεις, μπορούν να καταταχθούν και από το μέρος, όπου τρώνε."

Discuss the significance of this statement in relation to the concerns raised in the short story.

Συζητήστε τη σημασία αυτής της πρότασης σε σχέση με τα ζητήματα που αναπτύσσονται στο διήγημα.

- (b) According to the passage, who frequents these 'άχαρα εστιατόρια', and why?

Σύμφωνα με το απόσπασμα ποιοι συχνάζουν στα "άχαρα εστιατόρια", και γιατί;

- (c) How is the idea of belonging explored in the passage and in the short story as a whole?

Πώς εξετάζεται η έννοια του να ανήκεις κάπου, σ' αυτό το απόσπασμα και σ' ολόκληρο το διήγημα;

- (d) Discuss TWO stylistic devices used by Ioannou in the passage.

eg

- symbolism
- narrative technique
- language
- imagery

Συζητήστε ΔΥΟ τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Ιωάννου σ' αυτό το απόσπασμα.

π.χ.

- συμβολισμό
- αφηγηματική τεχνική
- γλώσσα
- εικονογραφία

- (e) What do Ioannou's short stories reveal about his time? In your answer, refer to at least TWO short stories.

Τι μας αποκαλύπτουν τα διηγήματα του Ιωάννου για την εποχή του; Στην απάντησή σας αναφερθείτε σε ΔΥΟ τουλάχιστον διηγήματα.

QUESTION 4 Poetry/Song (15 marks)

Attempt EITHER part (a) OR part (b).

EITHER

(a) Poetry

Read the following poem, then answer the questions that follow.

Γ. Ρίτσος, *Επιτάφιος*

VII

Είσουν καλός κ' είσουν γλυκός κ' είχες τις χάρες όλες,
όλα τα χάνδια του αγεριού, του κήπου όλες τις βιόλες.

Το πόδι ελαφροπάτητο σαν τρυφερούλι ελάφι,
πάταγε το κατώφλι μας κ' έλαμπε σα χρυσάφι.

Πώς θα γυρίσω μοναχή στο ερμαδιακό καλύβι;
Έπεσε η νύχτα στην αυγή και το στρατί μου κρύβει.

Ωχ, δεν ακούστηκε ποτέ και δε μπορεί να γίνει
να καίγονται τα χείλια μου και νάμαι μπρος στην κρήνη,

Νάμαι κοντά σου, αγόρι μου, και να σε κράζω, ωιμένα,
και συ μήτε να νοιάζεσαι για τη φτωχούλα εμένα.

Κανείς μη γγίξει απάνω του, παιδί μου είναι δικό μου.
Σιωπή· σιωπή· κουράστηκε, κοιμάται το μωρό μου.

Ποιος μου το πήρε; Ποιος μπορεί να μου το πάρει εμένα;
Άσπρισαν τα χειλάκια του, τα μάτια του κλεισμένα.

Δόστε μου, αίτοί, νύχια, φτερά για ναν τους κυνηγήσω
και την καρδιά τους, μύγδαλο ναν τήνε ρουκανίσω.

- (i) Outline the social and political climate that inspired Ritsos to write *Επιτάφιος*.

Περιγράψτε το κοινωνικό και πολιτικό κλίμα που ενέπνευσε τον Ρίτσο να γράψει τον *Επιτάφιο*.

- (ii) How will the mother deal with her grief?

Με ποιον τρόπο θα παρηγορηθεί η μάνα;

QUESTION 4 (Continued)

- (iii) "Ποιος μου το πήρε; Ποιος μπορεί να μου το πάρει εμένα;
 'Ασπρισαν τα χειλάκια του, τα μάτια του κλεισμένα."

Discuss the impact of these lines.

Σχολιάστε την αποτελεσματικότητα αυτών των στίχων.

- (iv) Comment on the symbolism of the title *Επιτάφιος*.

Σχολιάστε τη συμβολική σημασία του τίτλου *Επιτάφιος*.

- (v) Discuss Ritsos' references to nature in this and ONE other poem in the collection.

Συζητήστε τις αναφορές που κάνει ο Ρίτσος στη φύση σ' αυτό και σε ΕΝΑ ακόμη ποίημα της συλλογής.

OR

Question 4 continues on page 8

QUESTION 4 (Continued)

(b) Song

Read the following songs, then answer the questions on the following page.

M. Χριστοδουλίδη, **Ες γην εναλίαν Κύπρον**

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

(Νίκης Κατσαούνη)

Μέρα τη μέρα τριγυρίζω
μα πίσω σβιουν τα βήματά μου
έχουν χαθεί τα χώματά μου.

Σπίτι παλιό στην παραλία
πόλη μου θύμηση παλιά
φεύγουν οι τόποι σαν πουλιά.

Νύχτα η νύχτα δεν τελειώνει
πόλη μητέρα μου χαμένη
αγκάλη που με περιμένει.

Όρθρου καμπάνες σας ακούω
φτωχά ξωκλήσια ερειπωμένα
πουλιά ορφανά παγιδεμένα.

Χρόνο το χρόνο μου μετρώ
μέρες πληγές που με πονάτε
νύχτες αιχμές με διαπερνάτε.

Πόλη και σπίτι κι ακρογιάλι
γυάλινοι κόσμοι που ραγίσαν
θρύψαλα την ψυχή μου αφήσαν.

Μέρα θα ζήσω ν' αντικρίσω
πόλεις αρχέγονες μητέρες
νύχτες να λάμπουν σαν ημέρες.

Πόλη και σπίτι κι ακρογιάλι
φίλους και γέλια από παιδιά
κι έρωτες πάλι στην καρδιά.

QUESTION 4 (Continued)

- (i) What events inspired Katsaouni to write this song?

Ποια γεγονότα ενέπνευσαν την Κατσαούνη να γράψει αυτό το τραγούδι;

- (ii) Identify and discuss references to loss and suffering in this song.

Εντοπίστε και συζητήστε αναφορές στην απώλεια και στη δυστυχία σ' αυτό το τραγούδι.

- (iii) What is being referred to by the words 'πουλιά ορφανά παγιδεμένα'?

Σε τι αναφέρονται τα λόγια "πουλιά ορφανά παγιδεμένα";

- (iv) How do the last two verses differ from the rest of the song?

Πώς διαφέρουν οι τελευταίες δύο στροφές από το υπόλοιπο τραγούδι;

AND

ΣΤΗ ΓΗ ΠΟΥ ΜΑΣ ΓΕΝΝΗΣΕ

(Νίκου Κρανιδιώτη)

Θα σταθούμε στη γη που μας γέννησε
σαν τα δέντρα, που μάχεται ο άνεμος
που τα δέρνουν οι μπόρες, μα ασάλευτα
τον καρπό ετοιμάζουν στα κλώνια.

Θα σταθούμε στη γη που μας γέννησε
με τη μνήμη εκείνων που διάβηκαν
την αγάπη για κείνους που θάρθουνε
και τη θεία γαλήνη στα σπλάχνα.

- (v) What 'μπόρες' is the poet referring to? Discuss.

Σε ποιες "μπόρες" αναφέρεται ο ποιητής; Συζητήστε.

- (vi) What is the main theme conveyed in this song?

Ποιο είναι το κύριο θέμα αυτού του τραγουδιού;

QUESTION 5 Drama (15 marks)

Read the following passage, then answer the questions on the following page.

I. Καμπανέλλη, Η αυλή των θαυμάτων

- ΝΤΟΡΑ *(Μπαίνει ντυμένη για έξω). Τι ώρα είναι; Έχεις καλή ώρα;*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Εφτά και είκοσι...*
 ΝΤΟΡΑ *Εκείνο το γράμμα τό 'χασα... Μήπως το βρήκε κανείς;*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Τό 'χασες;*
 ΝΤΟΡΑ *Ναι... Θυμάμαι που το δίπλωσα και τό 'καμα τόσο δα... Δε βαριέσαι... ασ' το θα στείλει άλλο... Γεια σου...*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Πού νά 'πεσε;*
 ΝΤΟΡΑ *Εκεί δα καθόμαστε... Δεν τό χρειάζομαι... ασ' το.*
(Βγαίνει)
(Ο ΓΙΑΝΝΗΣ, ψάχνει ένα γύρω για το γράμμα. Ανάβει ένα σπύρτο για να φέξει. Ο ΙΟΡΔΑΝΗΣ ανακάθεται, κοιτάζει στην αυλή).
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Γιάννης...*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Τι θέλεις;*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Έλα σου πω...*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Πάλι;*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Έλα, Γιάννη... Μόνο εσένα μιλάω εγώ... Εσύ καλή καρδιά... γκιουλ-μπαξέ δική σου καρδιά...*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *(Πλησιάζει στο ταρατσάκι)... Σ' ακούω.*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Γιάννης...*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Ναι.*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Τι είναι άστρα;*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Πλανήτες.*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *Ε...;*
 ΓΙΑΝΝΗΣ *Πλανήτες...*
 ΙΟΡΔΑΝΗΣ *(Κάνει μορφασμό και κίνηση αηδίας). 'Ακου σου πω εγώ... Θεός λέει... Πρέπει γίνει νύχτα... Κακόμοιροι άνθρωποι πλαγιάσουνε, ξεκουραστούνε, κλείσουνε μάτια τους... Διώχνει ήλιο, παίρνει μαύρη κόλλα χαρτί κουκουλώνει ουρανό... Κοιτάζει από κάτω... Όχι, καλό λέει... πίσσα σκοτάδι... Παίρνει καρφίτσα, τσούκου τσούκου, τρυπάει εδώ, εκεί, χιλιάδες τρυπάει... Ήλιος φεγγίζει από μέσα, άστρα βγαίνουνε... Άνθρωπος βλέπει, χαίρεται. Θεός απάνω λέει... Πλαγιάζει ξεκουράζεται, κλείνει μάτια του, μέσα μυαλό του άστρα όνειρα καλά γίνονται... Γιάννης, πατέρα σου άκου... Αυτό είναι άστρα... (Γέρνει πάλι και ξαπλώνει ανάσκελα.)*
(Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ξανάρχεται στη μέση της αυλής, ανάβει άλλο σπύρτο και ψάχνει πάλι για το γράμμα.)

QUESTION 5 (Continued)

- (a) Comment on the significance of the letter referred to by Dora.

Σχολιάστε τη σημασία του γράμματος στο οποίο αναφέρεται η Ντόρα.

- (b) How representative is Dora of her generation?

Κατά πόσο αντιπροσωπεύει η Ντόρα τη γενιά της;

- (c) Discuss the use of symbolism in this extract. Identify and comment on TWO other examples of symbolism used in the play.

Συζητήστε το συμβολισμό σ' αυτό το απόσπασμα. Εντοπίστε και σχολιάστε δύο ακόμα παραδείγματα συμβολισμού που χρησιμοποιούνται στο θεατρικό έργο.

- (d) How are Stratos and Stelios portrayed in the play?

Πώς παρουσιάζονται ο Στράτος και ο Στέλιος σ' αυτό το έργο;

- (e) How does life in the courtyard reflect the social and political climate of Greece in the 1950s?

Με ποιον τρόπο η ζωή στην αυλή απεικονίζει τη ζωή της δεκαετίας του 1950 στην Ελλάδα;

End of paper

BLANK PAGE